

ZU INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE
PODGORICA

Obavještenje za javnost

Za period od subote, 23.08.2008 do petka 01.09.2008. godine u Centar za kontrolu i prevenciju bolesti Instituta za javno zdravlje stiglo je 1225 prijava zaraznih bolesti i spiskova oboljelih sa dijagnozama koje se odnose na akutni gastroenterokolitis (Tabela 1). Pored ovoga, epidemiološke ekipe koje na terenu obilaze oboljele i članove njihovih porodica i sprovode epidemiološko anketiranje, registruju i značajan broj oboljelih koji se zbog blažih tegoba ili drugih razloga nijesu javljali zdravstvenoj službi. Najveći broj oboljelih (398) registrovan je u nedjelju, 24.08.2008.

Tabela 1. Broj registrovanih slučajeva sa simptomima akutnog gastroeneterokolitisa u Podgorici po danima na osnovu pristiglih prijava

22.08	23.08	24.08	25.08	26.08	27.08	28.08	29.08	30.08	31.08	01.09.
8	80	398	224	134	102	86	73	74	45	1

Broj registrovanih oboljelih od stomačnih tegoba se polako približava očekivanom broju oboljelih za ovaj period godine.

Oboljeli sa stomačnim tegobama registruju se u svim dobnim grupama (Tabela 2).

Tabela 2 Broj registrovanih slučajeva sa simptomima akutnog gastroeneterokolitisa u Podgorici po uzrastu

Uzrast 0-6 godina	Uzrast 7-14 godina	Uzrast 15-19 godina	Uzrast 20 i više godina
323	302	114	486

Oboljele osobe koje su do sada epidemiološki anketirane, najčešće su imale tegobe u vidu bolova u trbuhu, povraćanja, proliva, malaksalosti i povišene temperature (Tabela 3). Bolest je obično započinjala bolovima u trbuhu i povraćanjem da bi poslije jedan do 3 sata nastupio proliv. Jedan broj anketiranih osoba je imao samo povraćanje, a jedan samo

proliv bez povraćanja. Tegobe među anketiranim licima su trajale od 5 do 96 časova, najčešće (medijana) oko 30 časova ili u prosjeku oko 37 časova.

Tabela 3 Registrovane tegobe među oboljelim koji su epidemiološki anketirani (n=170)

Tegobe	Broj	%
Bolovi u trbuhu	149	84,2
Proliv	142	80,2
Povraćanje	141	79,7
Malaksalost	159	89,8
Povišena temperatura	97	54,8
Glavobolja	74	41,8
Kolaps	19	10,7

Na Infektivnoj klinici KCCG i u Institutu za bolesti djece KCCG hospitalizovano je više desetina oboljelih lica koja su, obično nakon rehidracije i odmora (jedan do dva dana na Infektivnoj klinici i nešto duže u Institutu za bolesti djece zbog specifičnosti organizma male djece i lakše sklonosti dehidraciji) otpušтана kućama u dobrom opštem stanju. Trenutno, na Infektivnoj klinici je hospitalizovano 8 lica, a u IBD 14 djece.

Što se tiče geografske distribucije oboljelih oni su registrovani u svim dijelovima Podgorice.

Preduzete mjere

U ponedjeljak, 25.08.2008.g., u ranim jutarnjim satima nakon što su telefonskim putem potvrđene informacije da je u Domu zdravlja Podgorica registrovano masovnije javljanje pacijenata sa stomačnim tegobama i nakon sprovedenog anketiranja oboljelih lica koja su primljena prethodne noći na Infektivnu kliniku KCCG koja nijesu utvrdila povezanost slučajeva koji bi mogli ukazati na izvor infekcije, Institut je u saradnji sa Sanitarnom inspekcijom Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja dogovorio pojačanu kontrolu vode i namirnica. Institut je organizovao sastanak sa rukovodiocima Gradskog vodovoda gdje je predloženo da se kao preventivna mjera pojača hlorisanje vode za piće.

Od Doma zdravlja Podgorice zatraženo je da se hitno pošalju prijave o obolijevanju od zaraznih bolesti sa adresama oboljelih kako bi epidemiološke ekipe mogle da sprovedu terensko ispitivanje i epidemiološko anketiranje oboljelih. Obzirom da je klinička slika upućivala na zaraznu etiologiju, najvjerovatnije virusnu, putem elektronskih i pisanih medija dat je savjet građanima da se pojačaju mjere lične i opšte higijene, naročito higijene ishrane kako bi se spriječilo prenošenje infekcije sa bolesnih na zdrave osobe. Zbog značajnog broja oboljele djece kod koje postoji mogućnost dehidracije dat je savjet da se mala djeca pomno prate i da se roditelji odmah po uočavanju znakova dehidracije obrate zdravstvenoj službi.

Do ponedjeljka 01.09.2008 mikrobiološki su obrađene 164 lice od oboljelih lica. Kod 15 (9,1%) lica utvrđeno je prisustvo Rota virusa a kod dvije (1,2%) osobe Adeno virusa. Do sada, u uzorcima stolica nijesu izolovane patogene bakterije.

Obzirom da klinička slika kod oboljelih upućuje na Noro viruse (Kaplanovi kriterijumi) i na Rota viruse za čiju dijagnostiku u vodi i životnim namirnicama (za Noro viruse ni u stolici) laboratorija Instituta nije opremljena, zatražena je pomoć SZO. SZO je izrazila spremnost da pošalje jedan tim koji bi Institutu pomogao, prvenstveno, u dijagnostici odnosno u prebacivanju uzoraka stolice oboljelih i pojedinih namirnica u neku od mikrobioloških laboratorija koje su akreditovane od strane SZO.

Izvor infekcije za sada nije utvrđen. Njegovo otkrivanje jako otežava negativan bakteriološki nalaz tj. najvjerovatnija virusološka etiologija obolijevanja koju mikrobiološka laboratorija Instituta nije u mogućnosti da dokaže u bilo kojoj vrsti eventualno inkrimisane vode za piće i drugih životnih namirnica.

Institut nastavlja sa terenskim i laboratorijskim istraživanjima i čim dođe do novih saznanja, odmah će obavijestiti Ministarstvo.

Epidemiološka prognoza

Ukoliko se potvrdi da se radi o Rota virusima i Norovirusima očekuje se da će zbog velike kontagioznosti ovih virusa u narednom periodu biti značajan broj novih slučajeva obolijevanja koji će se javljati usled prenošenja bliskim kontaktom.

Pojačana lična higijena može značajno smanjiti ali ne i u potpunosti spriječiti prenošenje ovih virusa koji stvaraju i značajne probleme u zdravstvenim ustanovama i školama. Zbog toga je Institut poslao pismo Ministratsvu prosvjete i nauke da se pojačaju mjere higijene u predškolskim i školskim ustanovama u cilju prevencije mogućeg širenja infekcije.